

6. december 2006 om vurdering af visse offentlige og private anlægs virkning på miljøet (VVM) i medfør af lov om planlægning.

VVM-reglerne foreskriver, at der forud for etableringen af et anlæg til deponering af radioaktivt affald skal udarbejdes et tillæg til kommunepånen og gennemføres en vurdering af anlæggets virkninger på miljøet.

Hvis anlæggets etablering vedtages i enkeltheder ved en særlig lov, finder direktivet ikke anvendelse. Det forudsættes dog, at direktivets mål nås gennem lovgivningsprocessen. Dette betyder i praksis, at vurderingen af virkningerne på miljøet og inddragelse af offentligheden skal foretages i forbindelse med lovforberedelsen.

Endvidere henvises der til Den internationale fælleskonvention om sikkerheden ved håndtering af brugt brændsel og radioaktivt affald (Affaldskonventionen), som trådte i kraft den 18. juni 2001. Danmark underskrev konventionen den 9. februar 1998 og accepterede den endeligt den 3. september 1999. Konventionen indeholder bl.a. en erklæring om, at radioaktivt affald så vidt muligt skal deponeres i det land, hvor det blev genereret. Hvert 3. år afholdes review-møder for at vurdere, om de enkelte lande lever op til konventionen.

Regeringen finder, at den næste fase i processen om udpegning af et antal egnede placeringer for et slutdepot bør tage udgangspunkt i planlovgivningen og dens offentlighedsbestemmelser.

Fastlæggelse af depotets lokalisering og etablering i den efterfølgende fase bør ske ved lov dels af hensyn til ønsket om i størst muligt omfang at inddrage Folketinget og dels for at få fastlagt de samlede lovgivningsmæssige rammer for depotet. I en sådan lov vil samtlige spørgsmål i forhold til etablering og drift af slutdepot kunne reguleres.

AFFALDSTYPER OG MÆNGDER

Der skelnes mellem højaktivt og lav- og mellemaktivt affald.

Højaktivt affald udvikler varme og udsender oftest kraftig stråling. Det kræver derfor helt særlige forhold at håndtere og deponere højaktivt affald sikkerhedsmæssigt forsvarligt. Typisk højaktivt affald er brugt brændsel fra atomkraftværker.

Det er udelukkende lav- og mellemaktivt affald, der skal placeres i et dansk slutdepot, idet Danmark ikke er i besiddelse af højaktivt affald.

Det danske radioaktive affald er af meget forskellig oprindelse, type og aktivitet. Det hidrører dels fra den tidligere nukleare forskning på Risø og dels fra andre danske brugere af radioaktive stoffer, fx sundhedssektoren, forskningsinstitutioner, industrien mv.

Det danske lav- og mellemaktive affald stammer fra:

- Komprimeret lavaktivt fast affald (papir, plast, arbejdstøj, glas, metal m.v.)
- Kasseret radioaktivt forurenede udstyr
- Restprodukt fra rensning af vand fra Risø anlæg (bitumenindesluttet inddampningskoncentrat, ionbytteraffald m.v.)
- Kasserede radioaktive kilder (fra sundhedssektoren, forskning og industri)
- Affald fra afvikling af de nukleare anlæg på Risø
- Særligt affald, dvs. forskellige typer affald, der ikke har oprindelse i de øvrige kategorier.

Det mellemaktive affald adskiller sig fra det lavaktive ved aktivitetsindholdet. Dette har primært betydning ved den praktiske håndtering, idet stråling fra mellemaktivt affald nødvendigvis afskærmning. Ved deponering er det ikke så væsentligt, om affaldet er lavaktivt eller mellemaktivt.

I stedet er det afgørende, om affaldet er kortlivet eller langlivet. Kortlivet affald vil hurtigere henfalde til et niveau, hvor den radioaktive stråling fra affaldet ikke udgør nogen sundheds- eller miljømæssig risiko. Kortlivet affald kræver derfor ikke isolation fra biosfæren i en så lang periode som det langlivede.

Om affald klassificeres som kortlivet eller langlivet affald er afhængig af halveringstiden for de radioaktive stoffer i affaldet. Kortlivet affald er defineret ved, at kun en ringe del af aktiviteten skyldes stoffer, der har en halveringstid på over ca. 30 år. Ligeledes defineres langlivet affald som affald, der indeholder væsentlige mængder radioaktive stoffer med halveringstid over ca. 30 år.

Dansk Dekommissionering har udarbejdet en opgørelse over typer og mængder af affald, der skal deponeres i et dansk slutdepot, jf. Appendiks A i Beslutningsgrundlaget.

Affaldet er i denne sammenhæng opdelt i 4 grupper, som vist i tabel 1.